

Rovdyr i Østerdalen – en lokal verdiskaping

Det blir debattert mye om at rovdyr er negativt og positivt. Det er allikevel gjerne bare to sider av saken som går igjen. Jeg mener det er et tredje syn på saken som ikke kommer fram. Rovdyr kan være med å heve Østerdalen som en reiselivsdestinasjon og være med på lokal verdiskaping.

I dagens rovdyrdebatt i Norge er det to sider av saken som kjemper sterkt mot hverandre og som får mest oppmerksomhet – naturvernerne mot nullvisjonen og co. Naturvernerne mener rovdyra hører naturlig hjemme i norsk natur og var her før oss mennesker. De mener villdyra ikke kjenner til grensene vi mennesker setter, og at vi mennesker som en art ikke kan bestemme hvor dyra skal oppholde seg. Nullvisjonen og co mener at vi ikke skal ha rovdyr i norsk natur. De argumenterer for at rovdyra tar for mye beitedyr på utmark. På denne siden snakkes det også mye om at rovdyra tar for mye elg og rådyr – noe som fører til mindre kvoter for jegere under jakta. Jeg mener det allikevel er en tredje side ved denne saken som ikke kommer frem i lyset. Kan rovdyr bli brukt til økt verdiskaping i Østerdalen?

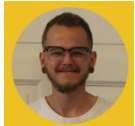
Verdiskapingen i Østerdalen i dag er i stor grad forbundet med trevareindustrien og treforedling. Jeg mener allikevel at Østerdalen holder på en gullgruve som det ikke blir tatt utnytte av. Østerdalen er et av områdene i Norge som huser flest av de fire store rovdyrene bjørn, jerv, gaupe og ulv. På Rovdata.no står det at Stortinget har bestemt at det skal være 3 kull bjørn, 5 kull jerv og 10 kull gaupe årlig i gamle Hedmark. Hos ulv er det bestemt at det skal være 4-6 kull årlig med minst 3 helnorske kull. Med så mye rovdyr i et område legges det utrolig godt til rette for at det kan skapes en ny næring. Både norske og utenlandske turister viser villighet til å betale store summer for å se, høre og komme i kontakt med ville dyr.

Våre svenske naboer har langt mer rovdyr, og dette er noe de veit å utnytte. I de svenske skoger finnes det blant annet tilbud om ulvesafari, bjørnetitting og fotoskul for sjansen til å ta bilde av kongeørn. På hjemmesidene til NaturesbestSweden kan vi se at et døgns bjørnetitting betales det 2400 svenske kroner per person. I sammenligning betales det 1450 svenske kroner for et døgns elgsafari, så man kan se at det er høyere betalingsvilje for å se rovdyr.

I en ny undersøkelse gjort av Menon Economics og Ecofact viser de til at kongeørn er viktig for Norge som en reiselivsdestinasjon. Norge som en reiselivsdestinasjon baserer seg på naturen og dyrelivet vi har, og kongeørn blir ansett som en symbolart for Norge. I rapporten anslår de at om vi får en mer aktiv forvaltning av ørn så kan det medføre et tap på 25-100 millioner kroner i året og 50-250 tapte arbeidsplasser.

Om våre svenske naboer klarer å ta utnytte av at det finnes rovdyr i områdene de lever i, hvorfor skal ikke vi kunne klare det også? Litt lenger inn i landet blir det tilbudt moskussafari uten noen garanti for å se dyrene. Det handler om mer enn å bare observere dyra. Du er med på spenninga i dyrenes rike, får oppleve naturen på en ny og annerledes måte og turistene får ta en aktiv del i opplegget. Disse tre momentene er med på å skape et helhetlig reiselivsprodukt og er med på å øke verdiskaping hos turister.

Når det kommer til turisme og lokal verdiskapning gjennom turister er ikke Østerdalen en destinasjon som peker seg ut. Hva kan være grunnen til dette når Østerdalen har så mye natur og dyreliv? Om vi tar en titt på nabolandene Gudbrandsdalen og Hallingdalen kan vi se at dette er destinasjoner som er flinke til å ta utnytte av de råvarene de har fått tildelt. Her finnes flotte skibakker, skiløyper og terrengsykkelparker. Jeg mener derfor at Østerdalen ikke veit å utnytte seg av den desidert beste lokale råvaren dere har – nettopp rovdyra. Rovdyrsafari av ulike slag kan virkelig være med å heve Østerdalen som en reiselivsdestinasjon. Det er allerede bestemt at rovdyra skal være her. Om det blir tatt mer utnytte av rovdyra til dette formålet vil det kunne sette Østerdalen på kartet som en reiselivsdestinasjon og gjøre Østerdalen til mer enn bare en gjennomfartsåre.

Niklas Wilhelm Wilhelmsen
Masterstudent Naturbasert Reiseliv
Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet

Figur 1: Illustrasjonsbilde av brunbjørn. Foto: Erik Mandre/mostphotos